

גין משפמ
גנ מצוה

ג:

ג'

שגזירות חלה על הגזירות. כגון דלמך הריני גזיר היום הריני גזיר היום דלך אמרינן דלסגני ליה בשלשים יום אלף כריך למנות שתי גזירות דהיינו ששים ונפקא ליה מדמכזב) גזיר להזיר כלומר כשקיצבל להיות גזיר אפשר לו להזיר עוד וכדפרישית: **הניחא אי ס"ל אין**

גזירות חלה על גזירות. ואע"ג דלקמן

כפ"ב (דף יח.) אסיקנא דלכולי עלמא היכא דלמך הרי עלי שתי גזירות מונה ששים יום ומוקמינן להא קרא דגזיר להזיר איכא למימך דהיינו למאן דס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם ומייתר ליה גזיר להזיר ומוקי ליה להכי אכל מאן דלמך דברה תורה כלשון בני אדם ס"ל דכי האי גוונא לא צעני קרא: **לימא קרא ליוזר מאי להזיר.** לא שיהא שום הפרש בין ליוזר ולהזיר שהרי הה"א נכלעת היא בכמה מקומות כדלשכתן לנוד ולהניד לשמיד ולהשמיד אלא דה"ל למכתב דומיא דגדרים דכתיב לנודו.

כך נראה צעיני: **צמערבא אמרי** כן נראה דלא סגיירא להו דמלהזיר דרשינן תרתי אלא למאן דאית ליה לא דברה מפיק להו לידות מלגדור גזיר וזיר להזיר מוקי ליה לגזירות חלה על גזירות והאי תנא מוקי כל היוצא מפיו ושאי לגזיר שהזיר מקצתו הוטר כולו דדריש ליה הכי אס חל כל היוצא מפיו ישעה אכל אינו חל לתלאין: **ואיס סנא דמפיק לכו מן כל היוצא מפיו ישעה.** היינו מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ולדידיה תרתי שמעינן מיניה ידות נדרים כדריס ונדר שבטל מנקמת בטל כולו. והכי מפרש לה להך פלוגתא צירושלמי.)^{[דרושה ג}

דצמערבא לא צעי למידרש מליוזר) תרתי [דרשין מכל היוצא מפיו דרשי להו דתרווייהו משמעומיה דקרא: **אמר מר וכו' אלא כל יחל גזירות היכי משפחם לה.** כלומר היכי משכחת לה דאיכא כל יחל לחודיה דקס"ד דכי היכי דצנדרים ליכא אלף חד לאו הכי נמי צנזירות דאי לא לא שוו אהדדי. ועוד נראה צעיני משום דלמרינן צפרק כל שעה (פסחים דף מד.): דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאוי יתירי וה"ג איכא לאוקומי היקשא לשאר מיילי ולא לאפשי לאוי. ומפרקי לעצור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי צפרק כל שעה ה"מ דדרשא דקראי אכל הכא על כרחיך הקישן הכתוב לכל מה שאפשר להקיש אותן. וקשיא לי כי היכי דמוקמי צנזירות כל יחל האמור צנדרים נוקי נמי צנדרים כל יחל האמור צנזירות וניחא לי דבשלמא כל יחל שייך ממש צנזירות כדשייך צנדרים אכל כל יחל לא אפשר לאוקומי צנדרים דצנזירות לא כתיב אלא בחכילת ענבים ונדרים כוללים אכילה והנאה דכולהו מיילי הלכך לא שייך צהו: **כל תאחר דגזירות וכו'.** נראה צעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימך משכחת לה צההוא ענינא דכולהו קרצנות צאומר הרי עלי להיות גזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להציא קרבן מחוסך מעשה דהיינו ההצאה וא"א לומר שיחול מיד אכל הכא כיון שאינו מחוסך שום דבר *הרי הגזירות חל מיד וה"ל גזיר וליכא כל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי כל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה. ומתוך רצא כגון דאמר לא אפטר מן העולם עד שאהיה גזיר וצכה"ג מן ההיא שעתא קס ליה צבל תאחר כדחיישינן צהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכו' דאסורה לאכול בתרומה מיד משום חששא דמימה. ולאו דדמייא לההיא לגמרי דאילו התם אי אכלה ולא מת בעלה לא עבדא אסורא אכל הכא לאלתך קס ליה צבל תאחר דכיון שהתנה ואמר לא אפטר לא העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות גזירות צענין שלא יהא חשש דצבר שאשלים גזירותי קודם שאפטר מן העולם מש"ה [אף דלישנא לא משמע דאהא גזיר מעתה מיהו קס ליה צבל תאחר לאלתר דאע"ג דא"ל מיהיכא קא ילפת מנדרים אי מה התם כל תאחר ידירכו ליתא אלא אחר"ג רגלים כדלמך כפ"ק דר"ה (דף ד.) ה"ג לאתך ג' רגלים ליתא דאילו התם אמר הרי עלי סתמא אכל הכא לא

לה צתמיה מהאי שמתא הוה ליה גזיר ומאי כל תאחר איכא מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גיעך דהוה גט מדי ה"ג הוה חל עליו הגזירות מיד וכל זה מן הקושיא ולפיושו זה כריך לגרס אמר רב אחא בר יעקב דשטיחא היא דשני ליה ולפיושו אחר רב אחא בר יעקב אמר: מידי דהוה לאומר לאשתו. וכו דלא דמי דהתם אסורה לאכול בתרומה מיד והכא חל לא גזירות מיד ליוגמא בעלמא מדמינן דחיישינן שמתא ימות מדי ה"ג ליחוש שמתא ימות מיד וקא עבר אס לא יתחיל מיד הקשה רי"ר יוסף שהך צאריך האבי אמאי לא משכחת כל תאחר צנזירות דלמך הרי עלי לקבל גזירות אחר שלשים יום ואי תאחר עובר צבל תאחר ושמא הייט כשיטירא דשינין לא אפטר מן העולם עד שאהיה גזיר כלומר עד שאקבל גזירות עוי"ל דאי תאחר לשלם נדכו א"כ לאו הייט כל תאחר דגזיר כי"א כל תאחר דנר שמתאר לגדור נדכו:

עליו גזירות מידי דהוה אחרומה דאסורה לאכול בתרומה מיד ומאי כל תאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר יעקב כגון שגזיר כי יום לפני מותי או היה אסור לשמות יין מיד ויראה לי שיעמוד בפקק גזירות כל ימיו אכל לא לקי: גזיר ג' יום לפני מותי או היה אסור לשמות יין מיד ויראה לי שיעמוד בפקק גזירות כל ימיו אכל לא לקי:

כל כנויי פרק ראשון נדרים

שגזירות חל על הגזירות. ש"ס היה גזיר ואמר הריני גזיר חל עליה גזירות ז' (צמס' גזיר צפ' מי שאמר הריני גזיר (דף טו.): מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש) וכשישלמו אותן ימי גזירות כריך להיות גזיר עוד פעם אחרת: **שמעת מינה תרפי.** לעשות ידות גזירות כגזירות וגזירות חל

על הגזירות: **איס סנא דמפיק לידום מלגדור נדר.** דלא ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם: **מן ככל היוצא מפיו ישעה.** דמשמע צכל ענין נדר: **קס ליה צבל יאכל.** כדכתיב מחרצנים

ועד זג לא יאכל (צמדג ו): **קס ליה צבל ישפה.** כל משרת ענבים לא ישתה [סס] וליכא לא יחל דצרו: **אמר רצא.** לעולם אית ציה נמי לא יחל לעצור עליו בשני לואין לא יאכל ולא יחל: **קס ליה צלא יאכל.** לא מאחר לגמרי צכך דאיהו הוי גזיר אלא דקס ליה צלא יאכל: **צאומר לכשארצה אהא גזיר.** דאי משחי ליה קס ליה צבל תאחר: **אחסי מאי צל תאחר איכא.** כל אימת דצעי למיחיה מני למיחיה ולית ציה משום צל תאחר: **הכא נמי לאתער הוי גזיר.** דאי משחי ליה קס ליה קיס ליה צבל תאחר דלמרינן דילמא השתא מאית דאיהו אמר דלא ליפטר מן העולם עד דהוי גזיר (ה) מן אלתר צאותה שעה. כל אלתר דגרסינן היינו על אחר צאותו מקוס וכן מפרש צידות: לענין

ג' לא איפטר מן העולם עד שאהא גזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה גזיר מידי דהוה *האומר לאשתו הרי זו גיטיך שעה אחת קודם מיתתי אסורה לאכול בתרומה מיד אלמא אמרינן כל שעתא ושעתא דילמא מיית הכא גמי לאלתר הוי גזיר דאמרינן דילמא השתא מיית רב

דצמערבא לא צעי למידרש מליוזר) תרתי [דרשין מכל היוצא מפיו דרשי להו דתרווייהו משמעומיה דקרא: **אמר מר וכו' אלא כל יחל גזירות היכי משפחם לה.** כלומר היכי משכחת לה דאיכא כל יחל לחודיה דקס"ד דכי היכי דצנדרים ליכא אלף חד לאו הכי נמי צנזירות דאי לא לא שוו אהדדי. ועוד נראה צעיני משום דלמרינן צפרק כל שעה (פסחים דף מד.): דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאוי יתירי וה"ג איכא לאוקומי היקשא לשאר מיילי ולא לאפשי לאוי. ומפרקי לעצור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי צפרק כל שעה ה"מ דדרשא דקראי אכל הכא על כרחיך הקישן הכתוב לכל מה שאפשר להקיש אותן. וקשיא לי כי היכי דמוקמי צנזירות כל יחל האמור צנדרים נוקי נמי צנדרים כל יחל האמור צנזירות וניחא לי דבשלמא כל יחל שייך ממש צנזירות כדשייך צנדרים אכל כל יחל לא אפשר לאוקומי צנדרים דצנזירות לא כתיב אלא בחכילת ענבים ונדרים כוללים אכילה והנאה דכולהו מיילי הלכך לא שייך צהו: **כל תאחר דגזירות וכו'.** נראה צעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימך משכחת לה צההוא ענינא דכולהו קרצנות צאומר הרי עלי להיות גזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להציא קרבן מחוסך מעשה דהיינו ההצאה וא"א לומר שיחול מיד אכל הכא כיון שאינו מחוסך שום דבר *הרי הגזירות חל מיד וה"ל גזיר וליכא כל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי כל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה. ומתוך רצא כגון דאמר לא אפטר מן העולם עד שאהיה גזיר וצכה"ג מן ההיא שעתא קס ליה צבל תאחר כדחיישינן צהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכו' דאסורה לאכול בתרומה מיד משום חששא דמימה. ולאו דדמייא לההיא לגמרי דאילו התם אי אכלה ולא מת בעלה לא עבדא אסורא אכל הכא לאלתך קס ליה צבל תאחר דכיון שהתנה ואמר לא אפטר לא העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות גזירות צענין שלא יהא חשש דצבר שאשלים גזירותי קודם שאפטר מן העולם מש"ה [אף דלישנא לא משמע דאהא גזיר מעתה מיהו קס ליה צבל תאחר לאלתר דאע"ג דא"ל מיהיכא קא ילפת מנדרים אי מה התם כל תאחר ידירכו ליתא אלא אחר"ג רגלים כדלמך כפ"ק דר"ה (דף ד.) ה"ג לאתך ג' רגלים ליתא דאילו התם אמר הרי עלי סתמא אכל הכא לא

לה צתמיה מהאי שמתא הוה ליה גזיר ומאי כל תאחר איכא מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גיעך דהוה גט מדי ה"ג הוה חל עליו הגזירות מיד וכל זה מן הקושיא ולפיושו זה כריך לגרס אמר רב אחא בר יעקב דשטיחא היא דשני ליה ולפיושו אחר רב אחא בר יעקב אמר: מידי דהוה לאומר לאשתו. וכו דלא דמי דהתם אסורה לאכול בתרומה מיד והכא חל לא גזירות מיד ליוגמא בעלמא מדמינן דחיישינן שמתא ימות מדי ה"ג ליחוש שמתא ימות מיד וקא עבר אס לא יתחיל מיד הקשה רי"ר יוסף שהך צאריך האבי אמאי לא משכחת כל תאחר צנזירות דלמך הרי עלי לקבל גזירות אחר שלשים יום ואי תאחר עובר צבל תאחר ושמא הייט כשיטירא דשינין לא אפטר מן העולם עד שאהיה גזיר כלומר עד שאקבל גזירות עוי"ל דאי תאחר לשלם נדכו א"כ לאו הייט כל תאחר דנר שמתאר לגדור נדכו:

עליו גזירות מידי דהוה אחרומה דאסורה לאכול בתרומה מיד ומאי כל תאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר יעקב כגון שגזיר כי יום לפני מותי או היה אסור לשמות יין מיד ויראה לי שיעמוד בפקק גזירות כל ימיו אכל לא לקי: גזיר ג' יום לפני מותי או היה אסור לשמות יין מיד ויראה לי שיעמוד בפקק גזירות כל ימיו אכל לא לקי:

מסורת הש"ם

א) [לקמן יח.]. ב) [ג' ז"ל ככל]. ג) יבמות טט: גיטין כח. סוכה כג: [מוספתא דגיטין ספ"ד]. ד) כל זה שייך לריש דף ד ו"ל הניחא למי"ד צמס' גזיר וכו': ה) [צמדג ו]. ו) [פ"א ה"א]. ז) [מלהזיר רש"ש].

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' דהוי גזיר הסי"ד ואסי"ב מ"ה מן אלתר וכו' וכן מפרש בירושלמי הסי"ד:

גליון הש"ם

גמ' בגין דאמר כבר זו אובל עיין לקמן דף ח תוס' ד"ה מושבע וז"ע דהא גזיר צקוס ושעה לא משכחת לה דכל גזיר הוה שאסור חפץ עליו ונכדך שלא אובל ס"ל לנמה ספקוס דהוי די לכוונתו לאכור המאכל עליו אכל ליוזר לעשות מעשה לא משכחת לה. וז' יאיר עיני: ב"ה"ן ד"ה כל תאחר. הרי הגזירות חל מיד. עיין לקמן דף סג צהרי"ן סס:

פירוש הרא"ש

כלמ"ב שהגזירות חלה על הגזירות. ש"ס אמר הריני גזיר היום וחזר ואמר הריני גזיר היום כריך למנות צ' גזירות של ג' י' יום דתתם גזירות ג' יום ואי לאו קרא ה"א כיון דכבר הוי גזיר לא חילי מו גזירות עליה ולקמן צפרק (דף יח.) מילא שיטול ומה שנועה חמורה אין שבועה חלה עליה גזירות קלה לכ"ש ח"ל גזיר להזיר: בבערבא אמרי אית תנא דמפיק לחון לידות מן לגדור גזיר בוי. היינו מאן דלית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ומקוש גזירות לגדרים וזיר להזיר דריש שגזירות חלה על גזירות ומאן דאית ליה דברה תורה כו' דריש גזיר להזיר שגזירות חלה על גזירות וידות מפיק מן ככל היוצא מפיו ישעה דכיון דהויצא מקתם הגזיר מפיו ישעה כיון דהויצא מקתם הגזיר: כל יחל דגזירות דריבי משכחת לה. קס"ד דקאמר שיעבור צבל יחל

צלא איוזר אחר: כל תאחר דגזירות היכי משכחת לה. בעלמא צנדרים משכחת לה כגון דלמך הרי עלי עולה ושהה מלהקריצה ג' רגלים אכל צנזיר אי אמר הריני גזיר הוי גזיר לאלתר ומאי כל תאחר איכא: ואי אמר לבשארצה ליבא כל תאחר. כיון שתלה דנכר צרצונו: לא אפשר מן העולם עד שאהא גזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה גזיר. ולא שיהא אסור לשמות יין מיד כמו הדמיון שציבא מתרומה דהתם כל שעתא ושעתא אמרינן דילמא השתא מיית אכל הכא כל כמה דלא אמר הריני גזיר לא חלה עליו גזירות אלא הכי מייתי מתרומה דכיון דאקריה בתרומה מיד משום חששא דשמתא ימות ה"ג מן ההיא שעתא ראו לו לקבל עליו גזירות מיד משום חשש שמתא ימות ולא יקיים דבניו ואפי' מאן דפלגי צפרק כל הגט (דף כח.) ואמר לא חיישינן שמתא ימות הכא לזמן מרובה דלמי גזירות חיישינן הילכך כיון דראוי לקבל עליו גזירות לאלתר אס ישעה גזירותיו ג' רגלים עובר צבל תאחר וז"מ ומן ההיא שעתא הוה ליה גזיר בשלון קושוא כלומר מיד חלה עליו גזירות מידי דהוה אחרומה דאסורה לאכול בתרומה מיד ומאי כל תאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר יעקב כגון שגזיר כי יום לפני מותי או היה אסור לשמות יין מיד ויראה לי שיעמוד בפקק גזירות כל ימיו אכל לא לקי: